

Met 'Alfatas' aan de slag in de alfaklas!

1 januari 2010

Auteur: Martien Geerts

Volume: 13

Nummer: 4

Pagina's: 14-17

Documenten

- [alfanieuws_jrg13_041.pdf](#)

er knutveren met alfatas aan de slag in de alfaklas alfatas staat voor alfataken op school alfatas omvat vijftien taken waarin ongeletterde cursisten leren omgaan met schriftelijke taal de taken zijn ontwikkeld voor allochtone ouders die nederlandse les volgen op de school van hun kinderen met als doel de betrokkenheid van de ouders bij de school te verbeteren martien geerts van het centrum voor taal en onderwijs in leuven zette voor alfa nieuws de belangrijkste informatie over alfatas op een rij martien geerts centrum voor taal en onderwijs ku leuven taallessen voor ouders per week gedurende een schooljaar de allochtone ouders kaap een samenwerkingsverband van organisaties die deelnemen vooral moeders werken in de lessen rond in vlaanderen organiseert taallessen nederlands voor onderwerpen die sterk samenhangen met de school de anderstalige ouders in de school van hun kinderen de schoolstructuur het oudercontact de schoolagenda het anderstalige ouders die nog geen nederlandse les hebben rapport het ziektebriefje de lessen worden zo veel mogelijk gevolgd worden aangemoedigd om deel te nemen aan deze afgestemd op het concrete schoolleven de verschillende taalprojecten de lessen vergroten naast de taalvaardigheid taalvaardigheden komen binnen die context aan bod luisteren ook de betrokkenheid van de ouders bij de school en ze bijvoorbeeld de schoolregels begrijpen spreken bijvoorbeeld geven de ouders ook tips voor de opvoeding van hun kind een afspraak maken met de leerkracht lezen bijvoorbeeld lesgevers uit de centra voor volwassenenonderwijs cvo brieven van de school begrijpen en schrijven bijvoorbeeld en de centra voor basiseducatie cbe geven de lessen zo een afwezigheidsbriefje invullen worden ouders gemotiveerd om de kaap te overschrijden als je als lesgever wilt inspelen op de concrete vragen en om aan te sluiten bij de nederlandse taallessen in het noden van de cursisten binnen deze context dan is een reguliere volwassenenonderwijs de schoolbrug het huis kant en klare cursus niet de beste optie een dergelijk van het nederlands het centrum voor taal en onderwijs behoefte gericht aanbod vraagt om specifiek materiaal cto en het algemeen onderwijsbeleid bewaken samen de afgestemd op de context van de school in het algemeen en kwaliteit en de

continuïteit van de initiatieven dat van de specifieke school in het bijzonder met de financiële steun van het postfonds voor alfabetisering in heel wat van deze groepen zitten ongeletterde ontwikkelde het cto lesmateriaal voor ongeletterde cursisten alfant2 lesgevers stellen zich vragen over nt2 cursisten die les volgen in deze projecten om beter de alfabetiseringskansen van deze cursisten ze stellen te kunnen functioneren in de schoolcontext hebben de bijvoorbeeld vast dat de meesten gedurende een schooljaar cursisten zowel mondelinge als schriftelijke taalvaardigheden slechts enkele letters van het alfabet aangeleerd krijgen ze nodig merken ook dat het onmogelijk is om deze cursisten in een jaar tijd zo n niveau van geletterdheid te laten bereiken dat ze waarom werd alfatas ontwikkeld brieven van de school zelfstandig kunnen lezen bovendien de nt2 cursus school en ouders wordt door cbe s mag de aandacht voor alfabetisering in deze groepen niet ten en cvo s op een aantal basisscholen in vlaanderen koste gaan van het werken aan mondelinge vaardigheden georganiseerd doorgaans gaat het om twee halve dagen verder vinden deze lesgevers het ook moeilijk om met 13 alfa nieuws nummer 4 november 2010 e r k n u i t v 0 e r n g heterogeniteit op het vlak van geletterdheid om te gaan de cursist leert immers op die manier lezen in het eerste ongeletterde cursisten vragen immers de meeste aandacht leerjaar de cursisten starten in deze activiteit met een en vertragen de les dat lijkt dan weer niet billijk ten persoonlijk letterboek dat begint met de eerste letter opzichte van de andere cursisten vandaar dat heel wat van hun voornaam op andere momenten werken ze alfantz iesgevers op zoek zijn naar zinvol lesmateriaal rond hieraan verder in hun eigen tempo en voegen ze andere alfabetisering geletterdheid binnen deze specifieke context letters toe afhankelijk van hun eigen interesses en competenties komen meer of minder letters met relevante wat is alfatas precies steunwoorden aan bod alfatas probeert een antwoord te in de taak kijkje op de website van de school maken de b i e d n op de vragen en bezorgdheden cursisten kennis met digitale informatie over de school van alfantz iesgevers rond een terwijl een groepje cursisten in de computerhoek onder zinvol alfa aanbod binnen de context begeleiding van de lesgever de website van de school school en ouders concreet gaat verkent gaan de andere cursisten zelfstandig aan de slag het om vijftien flexibel inzetbare zij werken bijvoorbeeld in andere hoeken taken waarin ongeletterde cursisten in de taken rond brieven van de school wordt ingegaan op leren omgaan met schriftelijke taal de bedoeling en het belang van schriftelijke communicatie onderzoek geeft immers aan dat het niet mogelijk is om vanuit de school cursisten leren bepaalde woorden ongeletterde volwassenen gedurende een relatief kort traject herkennen die hen kunnen helpen om de brieven een functioneel geletterd te maken er zijn echter wel heel beetje te begrijpen de strategie hulp vragen leren wat zinvolle en functionele activiteiten rond geletterdheid hanteren blijft hierbij echter noodzakelijk mogelijk in alfatas wordt veel aandacht besteed aan lees en schrijfvoorwaarden aan de functie en het belang van teksten bij elke alfatastaak vindt de lesgever een opsomming van aan mondelinge inbedding en ondersteuning van het lezen de doelstellingen en een uitgebreide beschrijving van het en schrijven aan lees en schrijfdurf en aan strategieën als verloop van de activiteit er is daarnaast ook aandacht voor hulp vragen voorkennis oproepen en voorspellen onders-

teuning in de vorm van ondersteuningsvragen in de makers van alfatas hebben gekozen voor rijke taaltaken de rechterkolom zie voorbeeld boeken zoeken ten die het mogelijk maken om gedifferentieerd in te spelen op slotte bevat elke taak alternatieven en suggesties voor de interesses en de noden van de cursisten vervolgd opdrachten dat betekent dat een alfatastaak kan enkele voorbeelden leiden tot een hele reeks taken afhankelijk van de motivatie in de taak wat staat er op de deur gaan de cursisten in van de cursisten de bijgevoegde voorbeeldtaak illustreert dit de gangen van de school op zoek naar geschreven taal ze proberen te ontcijferen wat er allemaal aangeduid staat hoe werd alfatas ontwikkeld ze maken daarbij gebruik van de context en hun eigen voor dit project werkte het cto nauw samen met het voorkennis deze activiteit geeft niet enkel aanleiding cbe van antwerpen en de kaap groepen van antwerpen tot globale woordherkenning en het maken van letter concreet betekent dit dat het lesmateriaal werd voorgelegd klankkoppelingen maar leert de cursisten ook oog te aan vier alfatesgevers zij probeerden een aantal taken uit hebben voor de geschreven taal om hen heen ze leren dat in hun groepen en gaven feedback op het materiaal de je met woorden iets kan aanduiden informatie doorgeven opmerkingen van de alfatesgevers werden meegenomen en bijvoorbeeld op een klas deur staat vierde leerjaar en verwerkt in de definitieve versie van de taken achter die deur bevindt zich inderdaad de klas van het vierde leerjaar deze bewustwording vormt een eerste stap hoe kan je aan alfatas geraken naar verdere abstrahering hieronder staat een voorbeeld van een alfatastaak afgedrukt de taak mijn letterboek draait rond letter de alfatastaken zijn eind september zoro beschikbaar klankkoppelingen dit gebeurt echter vooral vanuit gesteld via de cto website cteno be de taken zijn taalbeschouwelijk oogpunt het eigen kind van de gratis te downloaden alfa nieuws nummer 4 novemb e r 2010 13 e r k n u t v 0 e r n g boeken zoeken 11111 1 1 beschrijving van de de cursisten bekijken een aantal boeken voor kinderen in groepjes voeren ze zoek en activiteit sorteeropdrachten uit doelstellingen beginnende geletterdheid de cursisten zijn zich bewust van de functie van geschreven taal de cursisten geven blijk van leesbereidheid de cursisten gebruiken de strategie wat ik al weet voorkennis oproepen en voorstellen om te proberen te achterhalen wat er geschreven staat de cursisten gebruiken de strategie hulp vragen om te achterhalen wat er geschreven staat materiaal diverse boeken min 10 per groepje vooraf de cursisten gaan in kleuter klassen kijken en stellen vast dat er in elke klas een boeken hoek is een leerkracht vertelt of toont hoe er met boeken gewerkt wordt in de klas misschien krijgen de kinderen af en toe een boek mee naar huis verzamel verschillende soorten boeken voor kinderen kartonboekjes voelboekjes kijkboeken prentenboeken stripverhalen informatieve boeken met veel foto s over verschillende onderwerpen en voor verschillende leeftijden van peuters tot je kan werken met boeken van de school laat cursisten ze verzamelen als leerkracht ben je een vip in de bibliotheek met een speciale kaart mag je veel meer boeken lenen dan anderen verloop van de activiteit klassikale inleiding een tafel vol boeken stal de boeken uit op een tafel verzamel de cursisten er rondom vertel de cursisten observeer de cursisten tijdens het dat hun kinderen in de klas vaak met boeken werken verwijst naar de boekenhoek in verkenningsmoment de bezochte klas sen vandaag gaan de cursisten zelf

ook met boeken aan de slag zijn ze geïnteresseerd geef de cursisten even de tijd om de boeken te bekijken vast te nemen erin te kijken ze lang in een boekje of bladeren er spontaan over te beginnen praten vragen te stellen als de cursisten wisselen ze constant elkaar iets vertellen in hun eigen taal probeer dan via betekenisonderhandeling te hoe bladeren ze door de boekjes achterhalen waarover ze praten bijvoorbeeld in welke richting vertel de cursisten dat ze in groepjes met deze boeken een aantal opdrachten merkje dat ze iets proberen te zullen uitvoeren verdeel de cursisten in groepjes van vier duid per groepje een lezen verantwoordelijke aan die moet ervoor zorgen dat de opdracht wordt uitgevoerd en dat iedereen meewerkt het is ook deze persoon die jou erbij roept als het nodig is opdracht in groepjes een stapeltje boeken bezorg elk groepje een stapeltje boeken geef de cursisten verschillende zoek en ondersteun de cursisten sorteeropdrachten waarbij hun beginnende geletterdheid gestimuleerd wordt ze ga na of ze de opdracht begrepen moeten de boeken immers goed bekijken de groepjes gaan zelfstandig aan de hebben leg indien nodig opnieuw slag ondersteun de groepjes enkel indien ze er zelf niet uitkomen uit doe eventueel voor mogelijke opdrachten als cursisten twifelen bijvoorbeeld zoekopdrachten over op welke stapel een boek zoek elk een boek dat je kind aanspreekt wat interesseert hem haar wat is thuishoort vraag hen dan wat ze geschikt voor zijn haar leeftijd denken dat het moet zijn zoek een boek over dieren bevestig cursisten zo veel mogelijk zoek een voelboekje stripverhaall reik strategieën aan om de 13 alfa nieuws nummer 4 november 2010 e r k n u t v 0 e r n g zoek een boek voor een kind van x jaar opdrachten te kunnen oplossen zoek een boek met als titel x geef de titel op papier zonder echt te kunnen lezen of zoek een boek van schrijver x geef naam schrijver op papier help cursisten om de strategieën die ze gebruiken te verwoorden sorteeropdrachten naar de kaft en de illustraties sorteer de boeken per leeftijd in stapels bijvoorbeeld boeken voor jonge kinderen kijken rekening houden met het stapel 1 en boeken voor oudere kinderen stapel 2 materiaal karton dik of dun sorteer de boeken per soort dat kan heel algemeen verhalen stapel 1 en papier de dikte van het boek de andere boeken stapel 2 lettergrootte de hoeveelheid tekst sorteer de boeken volgens interesse welke boeken lijken jullie leuk stapel 1 of het aantal tekeningen welke niet stapel 2 toon eventueel waar ze bepaalde informatie kunnen vinden differentiatie bijvoorbeeld de leeftijdsaanduiding je kan differentiëren door groepjes van het doelpubliek meer of minder opdrachten te geven lees de titel of een stukje tekst meer of minder boeken te geven uit het boek voor wijs aan wat je opdrachten mondeling of schriftelijk te geven leest een of meerdere opdrachten tegelijk te geven als een groepje klaar is roept de groepsverantwoordelijke jou erbij om te controleren of de opdracht goed is uitgevoerd speel ook bij de controle de bal voldoende terug naar de cursisten bijvoorbeeld in deze stapel zit een boek dat er niet thuishoort welk boek zou dat zijn klassikale afronding soorten boeken kom samen met de cursisten tot de vaststelling dat er veel soorten boeken zijn voor kinderen hebben ze tussen de boeken een boek gevonden dat hun kind graag zou inkijken lezen laat degenen die dat willen het gekozen boek kort aan elkaar voorstellen geef cursisten die geen idee hebben welk boek hun kind graag zou lezen de opdracht om daar thuis eens met hun kind over te praten in de eigen

taal evalueer met de cursisten vonden ze het moeilijk of gemakkelijk om de opdrachten uit te voeren vonden ze het leuk om te doen of niet wat hebben ze geleerd andere mogelijkheden vooraf wat in deze activiteit onder vooraf is opgenomen kan ook een uitloper zijn van de activiteit na de activiteit is de interesse van cursisten om eens te gaan kijken in de boeken hoek van een klas misschien groter vervolgo opdracht boeken zoeken tijdens hoekenwerk een groepje cursisten voert in de boeken hoek met nieuwe boeken vertrouwde zoekopdrachten uit op die manier kunnen de cursisten in een kleine groep werken met alle beschikbare boeken vervolgo opdracht praten over boeken de cursisten houden een kringgesprek over hoe zij en hun kinderen thuis omgaan met boeken zie de voor alfatas uitgewerkte activiteit praten over boeken cteno be downloads alfatas pdf vervolgo opdracht samen naar de bieb de cursisten bezoeken de plaatselijke openbare bibliotheek ze zoeken een geschikt boek voor hun kind zie de voor alfatas uitgewerkte activiteit samen naar de bieb cteno be downloads alfatas pdf al fa nieuws nummer 4 november 2010 13